

મૌર્ય કાળથી જ ઉત્પન્ન થયેલ
મિથિલાક મહિમા-મણિ સાંસ્કૃતિક પરંપરા
મે મોગદાન લેવાક હેતુ મહાકવિ વિદ્યાપતિ
આવિર્ભાવ થેલ જાનક ગીતિક માધુર્ય સં સમૂળ
ધુવોતર મારન વર્ષક સાહિત્ય પ્રેરણા ગ્રહણ
કરલક / સંસ્કૃત સાહિત્ય પંચ દશાનક ઉત્કર્ષક
સામગ્ર્ય લેશા માયા મે રચનાક સાહસ કર
પ્રસિદ્ધિ પ્રાપ્ત કરવ કરેલ કઠિન કાર્ય રહલ
હોલન સે સદગૃહિ અનુમાન ગમ્ય આદિ। કિન્તુ
હુનૌ પરિસ્થિતિ મે વિદ્યાપતિ આત્મવિશ્વાસક
પરિચય કરિલિના ક નિમ્નાંકિત પદ સં
પ્રાપ્ત હોલન:

“ બાલચંદ્ર વિજ્યાચંદ્ર માયા।

કુહુ ગદિ લગાડ કુજ્જાન હાસા॥

ઓ પરમેશ્વર હર સિર સોહડ।

હુ ણિચંદ્ર ગઅર મન સોહડાડા॥

જન સાધારણક માયાકે સાહિત્યિક

માયાક મમોદા કર ઓહિ માદમ્ય સં સુદમ્ય

અનુશ્રુતિક ચિત્રા કર વિદ્યાપતિ મહાકવિ

રચના પ્રાપ્ત કર લેલ। ઓગ વિદ્યાપતિ મિથિલા

વિષયક રચના સંસ્કૃત, અવદુટ્ઠ (પંચ મૈથિલી)

માથા જે કાલુ કિન્તુ દિનક અશ્વમેધીનિ કાલુ
મેંચિલી ગાન અદિ દિનક અભાવિલ સંસ્કરણ
એવં અનુષ્ઠાન રચના રાસિક ક ઉદારણ પ્રાપ્તી જે
મેરન અદિ ।

પ્રદાવલી જે રૂ વગરિ રચના અદિ
પદિલ મુંગારક વિગિન અવરજાક વિગ ન અદિ ।
મથા વમ.સંધિ, માન, સરખી-સિદ્ધા, મિલનપંચ વિગ
અદિ । દોસર વગરિ રચના જે નચારી મેરદાવા ની
વિગિન દેવી-દેવનાક વસુધેપંચ વિદિ. અવરજાક વિ
અદિ । મધ્યપિ કુલ પ્રનારક રચના લાભ સો સરવલ
દુ મિલે મહત્વપૂર્ણ અદિ કિન્તુ અનુષ્ઠાન વિગ-વન્ય
કલાત્મક અભિવ્યક્તિ ક ઉદારણ મુંગારિલ ગાન જે
અધિક મેરન । હરિ પ્રસંગ નામિનક વિગિન
મુંગાર મેરદાક વિગ દુરલભ વિગ :

“ મરુલ મધલ ગાન લોચન ધાવ

લોચનક વેરડા પ્રદાવલ અમ । (વમ. સંધિ)

વગર માંદ નોર નમન ચકોર ગોર
સપ અમિત રસ પાને । ”

અમર મધુરિ કુલ વિમામધુર કુલ

વિનુ મધુ ઇન્દ્રવજ નાચે । (માન)

પદિલ હિ વેસાવિ સમનક સીમ

આપ નિદાવાવિ વંકિત ગીમ । (સરખી-સિદ્ધા)

અગલ અગિલ વમ મલમલ વીરવ

જે ફલ સીમલ સે મેલ નીરવ । (વિરહ)

વિદ્યા પાનિક પ્રદાવલીક

કાલ્ય ગુણક પ્રસંગ સર્વદે પદ માન દુધિ હવં

હરિ નમન વ્ર જે સ્વીકાર કરેન દુધિ જે લોક

માથામે રચના કર વિદ્યાપતિ દુષાનર મારન

वर्षक विभिन्न मायाक परंपरा का विचारक
है। माया में शास्त्र करना दिन पढ़ावली में
अनुष्ठान अनुष्ठानिक विधान आभ्यास समाचारिक
रूप में आदि। पढ़ावली का एक संकेत जीवनक
मानना था। माया आभ्यास आकर्षण आ
विकर्षण, मायात्मक आ मायावी, माया आ माया,
माया आ विचार जीवनक विभिन्न अवस्थाओं
जाहि कायात्मक विचारक, माया का विचारक
निर्माण करवाना आदि आ अनुष्ठान था।
माया में वस्तु निवेदन, पढ़क कायमा परिधान
अथवा प्रयोगात्मक विचारक, आकाशक मनुष्य
वस्तुमय प्रयोग, मायात्मक कल मूलक आकाशक
ज कायमक महान आ माया कायक मूलक अपेक्षा
आदि, आ काय पढ़ावली में माया आदि।

विचारपानिक मायाका आभ्यास

मायाक परंपरा जल्दी काल में काय जाहि
काय नया आ मायाक के विचारक वस्तुमय में जाहि
नहि वस्तुमय दृष्टि - मायाकाक दृष्टि नया मायाक
विचारपानिक दृष्टि काय काय २५ में विचार
काय दृष्टि का काय दृष्टि था।

"जबकि विचारक काय नया नहि नया
दृष्टि में काय पढ़ावली ॥"

जुवा परंपरा में जल्दी मायाकाक

आदि करवायिक किन्तु आभ्यास आभ्यास अपरंपरा जल्दी
जल्दी काय नया नहि नया आदि। आभ्यास मायाक
आवधिक वस्तु काय नहि नहि नया आदि।
आभ्यास मायाका २५ कायका २५ कायका २५
दृष्टि में विचार काय आभ्यास नहि नहि नहि।

૧ જોવાનું વનન અદલ દિન પારિ
 નાવે સે આદર કરેલ જુરારિ !
 આવે મેલ જાલ જુસુજ રસદુદ્ધ
 વારિ પિહુન સર રેઆ નહિ પુદ્ધ ।
 મિથિલાક કવિ વિધાપાનિ જે
 સંસ્કૃત મે વિદ્યાપૂર્ણ સ્વગા પ્રચુર માનમે કરેલ,
 વે ૨૦૧૪ મચ્છ નહિ દલાહ આ સ્વર્ગ પંચદેવાપાસક
 દલાહ । વિધાપાનિ મેથિલા મે રાધા-કૃદાણે એવં
 શિગોરી વિષમક ગીન સેદો લિખવલ કિન્નુ
 પેન-મ મહપ્રકુ વિધાપાનિક દરિ રાધા-કૃદાણે
 માથે યુક્ત પદ સ મર્મિક ઉદ્ગેગ મેલા આદિ
 સમયમે વિધા પાનિક ગીન બંગાલમે મિથિલાક સ
 આદિક લોકપિય મુદ ગેલા નિ: સંદેહ વિધાપાનિક
 રૂ ગીન ~~સેવક~~ વંદાવ મર્મ આરા કે પ્રમાણિ
 કરેલા બંગાલમે વિધા પાનિક જાહે ગીન મે
 રાધા- માધવક ઉલ્લેખ નહિ દલ આકરુડ
 નામક - ગાદિકાકે રાધા-કૃદાણે માનિ આકરા
 મર્મ પ્રધાન માનવા એવં પ્રકારે વિધાપાનિ
 મિથિલામે રાધ મચ્છ એવ સુગાદિક કવિક
 કદ મે પ્રસિદ્ધ મેલાહ કિન્નુ, બંગાલ,
 અસમ આ ઉડીસા મે મહાન વંદાવ મચ્છક
 સંદ મે ।

ડૉ. અરવિન્દ કા
 મો. - 9040201409